

Univerzita
Pardubice
Fakulta
filozofická

Katedra: religionistiky

Akademický rok: 2014/2015

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno autora: Bc. Kamila Rejšková

Název tématu: Hnutí Fethullaha Gülena a mezináboženský dialog

Kamila Rejšková měla ve své diplomové práci zkoumat spirituální profil hnutí inspirovaného tureckým imámem Fethullahem Gülenem a jeho vztah k mystické religiozitě a k mezináboženskému dialogu. Už na první pohled je ze struktury práce patrné, že se snažila postupovat v souladu se Zadáním a splnit všechny v něm stanovené cíle, přestože se to ukázalo být obtížné. K přínosům práce každopádně patří už zjištění oproti předpokladům menší míry sepětí Gülenova hnutí jak s mystickou religiozitu spojenou s Džaláluddínem Rúmím, tak i s problematikou mezináboženského dialogu.

Koncepce práce je promyšlená a důkladná. Hned v Úvodu pisatelka formuluje pět výzkumných otázek, kterými se v dalším textu zabývá, aby pak na konci práce shrnula odpovědi, k nimž dospěla. Dobrý dojem dělá i první kapitola, v níž studentka vymezuje terminologický rámec práce a definuje význam, v jakém v ní používá některé důležité pojmy. Možná by však bylo vhodné neomezit se jen na pojmy jako je „mystika“ a „súfismus“, ale definovat také např. „mezináboženský dialog“ (jeho definice se objevuje teprve v závěru práce).

V dalších dvou úvodních kapitolách se autorka zabývá středověkým súfismem a náboženskopolitickým vývojem v Turecku. Ocenil bych z nich zejména porozumění paradoxní podobě vztahů mezi náboženstvím a politikou v dnešní Turecké republice, ke kterému Kamila Rejšková zřejmě dospěla nejen studiem literatury, ale i prostřednictvím vlastních studijních pobytů v Turecku.

Hlavní část práce je věnována nejprve teoretickému a pak praktickému zpracování vlastního tématu „Hnutí Fethullaha Gülena a mezináboženský dialog“. Studentka se v ní potýkala jednak s problémem nemožnosti komunikovat s velkou většinou příslušníků hnutí jinak než v turečtině, jednak s obavami potenciálních respondentů vyjadřovat své názory, pochopitelnými v kontextu politické situace v Turecku. V rámci možností se s těmito problémy při hledání odpovědí na své výzkumné otázky vyrovnala. Terénní výzkum spočíval jednak ve čtyřech rozhovorech vedených se zástupci Gülenova hnutí, které jsou rozebrány v textu a v plném znění připojeny v Přílohách, jednak v zúčastněném pozorování při účasti na hnutím pořádaných akcích (v obou případech v Turecku i v České republice).

V poslední kapitole práce pisatelka zasazuje téma práce do kontextu účasti muslimů v mezináboženském dialogu a formuluje své závěry. Ty pokládám za přínosné, ovšem zdaleka ne vyčerpávající. Dialogické aktivity Gülenova hnutí jsou např. jen letmo srovnávány s iniciativou *A Common Word* týkající se výhradně muslimsko-křesťanského dialogu a popisovány spíš v obecné než konkrétní rovině.

Seznam použitých zdrojů působí poněkud chaoticky. Místo obvyklého dělení na primární a sekundární literaturu dala studentka přednost spíš dělení na monografie a zdroje jiného druhu, přičemž soupis monografií je nelogicky nadepsán jako „1. Bibliografie“ (tento nadpis se však má patrně týkat celého soupisu s výjimkou „Webových zdrojů“). V oddíle nazvaném „Periodika“ se objevují dva sborníky a jeden článek z časopisu (u kterého navíc nejsou uvedena čísla stránek). Diskutabilní je i dostatečnost zastoupení jednotlivých druhů použité literatury (v bibliografii nejsou ani všechny tituly uvedené v Zadání). V práci zaměřené na studium spirituality hnutí Fethullaha Gülena by mělo být použito širší spektrum primární literatury tímto hnutím vydávané.

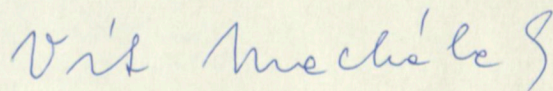
Práce je vhodně doplněna Přílohami, které ovšem také nejsou pojaty zcela standardně. Presentace výsledků zúčastněného pozorování formou v Přílohách zařazeného „Deníku z terénního výzkumu“ je poněkud svérázná.

Jazyková úroveň práce je dobrá, vytknul bych jen opakované psaní osmanské říše s velkým O. Rúmího jméno je střídavě prepisováno jako Džaláleddín a Džaláluddín.

Délka textu bezproblémově přesahuje stanovenou délku diplomových prací, nelze však zcela vyloučit možnost, že v případě omezení počtu citátů, které jsou v textu zpravidla uváděny dvakrát (v překladu i v originále) už by délka práce tak zcela standardní být nemusela.

Kamila Rejšková byla ve své diplomové práci postavena před nesnadný úkol a způsob, jakým si s ním poradila, je možné vcelku ocenit. Předběžně navrhuji hodnocení její práce stupněm výborně mínus (tj. 1-).

V Brně dne 7. července 2015

Mgr. Vít Machálek, Dr. Th.D.